

УДК 330.341

Юрченко В. І.¹, Мусійченко П.А. ²

¹канд. наук з держ. упр., доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. БАД-538 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

Проблеми інвестиційної підтримки університетської науки в Україні зі стратегічної точки зору є важливим фактором розвитку не лише наукової та освітньої сфер, а й економічного зростання та добробуту суспільства в цілому. Розвиток системи освіти та науки в даний час ускладнюється різними факторами.

Найважливіші проблеми інвестування науки та науково-технічного потенціалу університетів у нових економічних умовах включають:

- 1) відсутність взаємозв'язку між наукою та виробництвом;
- 2) слабка система управління науковими дослідженнями та розробками в університетах, як основна, так і прикладна;

3) недостатня інноваційна державна політика у розвитку науково-технічного розвитку;

4) недостатньо створена законодавча база для впровадження та процесу розвитку наукових досліджень в університетах.

Частка валового внутрішнього продукту є показником обсягу фінансової підтримки науки і техніки в будь-якій країні. У розвинених країнах відповідно більша частка державного фінансування науки і техніки. Так, Фінляндія витрачає на науку 3,5% ВВП, Швеція - 3,8, Німеччина - 2,6, Японія 3. У ЄС та США частіше використовується модель грантових інвестицій, в Україні - модель прямих бюджетних інвестицій. В Україні кошти передаються адміністратору - Міністерству освіти і науки України, Національній академії наук та галузевим академіям наук в Україні. Надалі їх менеджери розподілятимуть теми досліджень та досліджень та розробок для їх фінансування. Кошти, що виділяються на дослідження та розробки Міністерством освіти і науки України, розподіляються на конкурсних засадах та передаються НАН та філіям академії наук в Україні - переважно за умов бюджетного фінансування.

Для здійснення інвестицій потрібно створити спеціальні фонди. Зокрема, в Україні створено Державний фонд фундаментальних досліджень (ДФФР). Однак, на думку вчених, його діяльність неефективна, що пов'язано з недостатньою незалежністю у прийнятті рішень та обмеженим державним фінансуванням. Наприклад, у державному бюджеті передбачено 48 млн. грн. лише на наукові дослідження Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Такі фонди повинні здійснювати технічний розподіл інвестицій. Синергія бізнесу, освіти та науки необхідна для того, щоб вищі навчальні заклади України могли гідно конкурувати зі світовими рейтингами. Стан фінансової підтримки науково-технічного сектора з кожним роком погіршується: обсяг замовлень на виробництво науково-технічної продукції зменшився, тому зростає потреба у пошуку додаткових джерел фінансування.

Доцільно активніше залучати роботодавців до науково-освітнього процесу, що дозволить оптимізувати систему підготовки затребуваних в національній економіці спеціалістів з вищою освітою та наблизити програми навчання до потреб реального сектору економіки, врахувати європейський досвід планування підготовки вищими навчальними закладами дипломованих фахівців для економіки в цілому, створити поширені в розвинених країнах інноваційні дослідницькі університети, забезпечити пріоритети освітньої політики в умовах міжнародної науково-технічної кооперації, а також надати новий імпульс для активної участі підприємництва в розвитку вищої освіти.

В заходах державного регулювання слід зосередити увагу щодо створення системи багатоканального фінансування на основі розширення

переліку позабюджетних джерел, у тому числі залучення ресурсів благодійних фондів, що може стати перспективним напрямом фінансування закладів вищої освіти та значного збільшення інвестицій для забезпечення науково-освітнього процесу. Зважаючи на те, що структуру інвестицій в сферу вищої освіти України можна визнати неефективною, на загальнодержавному рівні пропонується розробити заходи з метою стимулювання бізнес-структур нарощувати інвестицій у процес підготовки спеціалістів для конкретних галузей та проведення науково-дослідних робіт, за рахунок оптимізації структури витрат бізнес-структур та прискорення руху грошових потоків.

Отже, підприємництво без науки є сліпим, а наука без підприємництва та ділової активності - поганою, і лише процес інтеграції науки та підприємництва забезпечує повне бачення та прогноз економічного зростання. Підсумовуючи вищезазначене, ми наголошуємо на важливості інтеграційного процесу науки та бізнесу та його важливому внеску в накопичення соціального та економічного багатства країни.